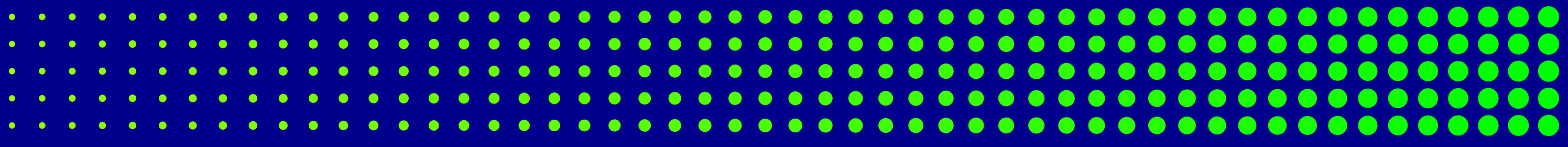

KNVB VEILIGHEIDSMONITOR

SEIZOEN 2024/'25

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
HET SEIZOEN IN CIJFERS	4
1. STADIONVERBODEN	6
1.1 ALGEMEEN	6
1.2 CIJFERS EN ONTWIKKELINGEN	8
1.3 ANALYSE EN VERKLARING STADIONVERBODDEN	10
2. TUCHTRECHTSPRAAK	11
2.1 VOORONDERZOEKEN EN ZAKEN	12
2.2 TUCHTRECHTELIJKE SANCTIES	13
3. VEILIGHEIDSGEVOEL SUPPORTERS	14
4. GASTVRIJ EN VEILIG VOETBAL	16
4.1 SCOREN MET GASTVRIJHEID	16
4.2 SLIMME TECHNOLOGIE	17
4.3 DISCRIMINATIE = KANSLOOS	17
4.4 WERKBEZOEKEN GEMEENTERADEN	18
4.5 WERKGROEP EUROPESE CLUBWEDSTRIJDEN IN NEDERLAND	18
5. CONCLUSIE EN PRIORITEITEN SEIZOEN 2025/'26	19

INLEIDING

Voetbal is meer dan een spel. Het is emotie, saamhorigheid en beleving voor miljoenen Nederlanders, ieder seizoen weer. De stadions zijn plekken waar iedereen welkom is, waar verschillen naar de achtergrond verdwijnen en waar we samen onze club steunen. Juist die verbondenheid maakt voetbal uniek en waardevol.

Tegelijkertijd wordt het organiseren van wedstrijden in het huidige maatschappelijke klimaat steeds uitdagender. De samenleving verhardt en sociale spanningen, polarisatie en maatschappelijke onzekerheden (economisch, politiek, identiteit) worden voelbaar in het publieke domein en dus ook in en rondom voetbalstadions.

Het afgelopen seizoen hebben we hard gewerkt aan het slimmer, effectiever en veerkrachtiger opereren. Samenwerking staat daarbij centraal: met clubs, gemeenten, politie, Openbaar Ministerie en supporters. We kijken niet weg, maar nemen verantwoordelijkheid. Waar nodig handhaven we, maar we verbinden ook, begrijpen en borgen op een manier die duurzaam is.

De KNVB veiligheidsmonitor seizoen 2024/'25 geeft inzicht in de stappen die we hebben gezet, de resultaten die geboekt zijn, de lessen die we trekken en de ambities voor de toekomst. Daarnaast blikken we cijfermatig terug op het aantal opgelegde landelijke stadionverboden en cijfers met betrekking tot wanordelijkheden die hebben geleid tot acties vanuit de onafhankelijke tuchtorganen van de KNVB.

Terugkijken is belangrijk, maar vooruitkijken minstens zo. Alleen zo zorgen we ervoor dat stadions ook in de toekomst plekken blijven waar voetbal, trots en saamhorigheid centraal staan.

Stadionbezoekers kunnen daar een verschil in maken. Laat zien wat het betekent om supporter te zijn: juich, steun en vier de club op een positieve manier. Samen maken we het stadion een plek waar iedereen zich welkom en veilig voelt en waar onze passie voor voetbal écht tot leven komt.

HET SEIZOEN IN CIJFERS

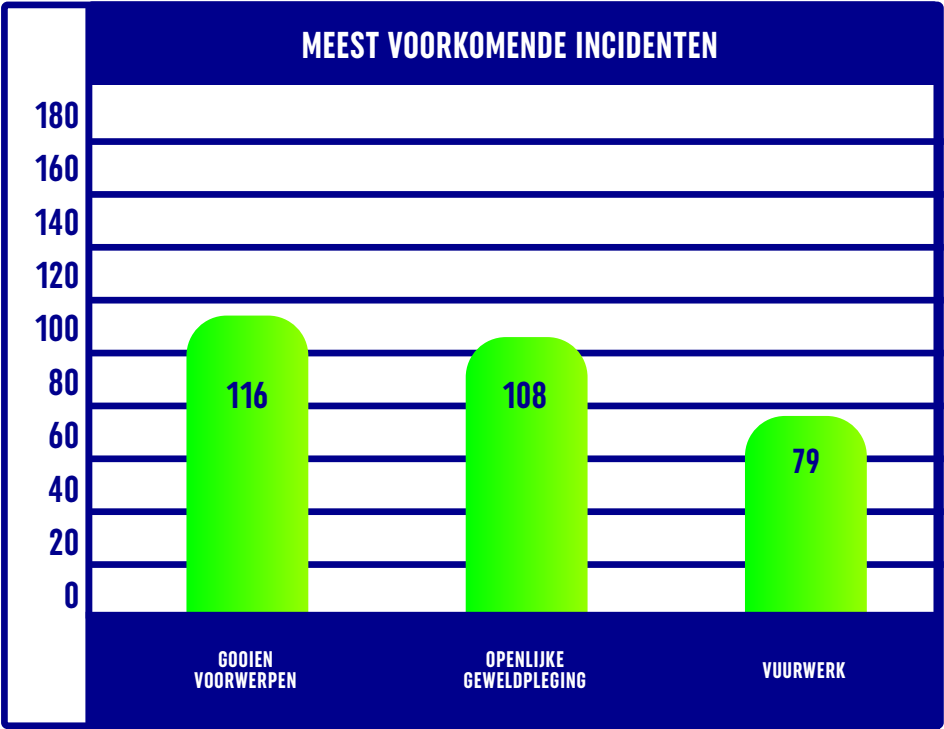
Alle cijfers in deze veiligheidsmonitor hebben betrekking op de wedstrijden die in het seizoen 2024/'25 zijn gespeeld binnen de hieronder vermelde competities, play-offs en overige officiële wedstrijden:

SEIZOEN 2024/'25	AANTAL WEDSTRIJDEN
Eredivisie	307
Keuken Kampioen Divisie	382
Azerion Vrouwen Eredivisie	134
TOTO KNVB Beker wedstrijden	109
TOTO KNVB Beker vrouwen wedstrijden	19
Play-offs Europees voetbal	3
Play-offs promotie/degradatie	12
Johan Cruijff Schaal	1
Super Cup vrouwen	1
TOTAAL	968

In het seizoen 2024/'25 speelden zes clubs in totaal 68 Europese wedstrijden. Dat zijn er 20 meer dan in het seizoen 2023/'24, toen vijf clubs samen 48 Europese wedstrijden speelden.

45	4	2
WEDSTRIJDEN TIJDELIJK STILGELEGD	WEDSTRIJDEN DEFINITIEF GESTAAKT DOOR WEERSOMSTANDIGHEDEN	WEDSTRIJDEN DEFINITIEF GESTAAKT DOOR WANORDELIJKHEDEN

Tijdens het seizoen 2024/'25 zijn er in totaal 824 landelijke civielrechtelijke stadionverboden opgelegd.

230 personen zijn in beroep gegaan tegen een opgelegd stadionverbod. Van deze zaken zijn er 172 gehandhaafd door de Commissie Stadionverboden.

De onafhankelijke aanklager betaald voetbal heeft 161 keer een (voor)onderzoek ingesteld naar wanordelijkheden die (zouden) hebben plaatsgevonden. Van de 161 in behandeling genomen zaken, heeft de aanklager 87 zaken geseponeerd (54%).

MEESTE ONDERZOEKEN INGESTELD NAAR AANLEIDING VAN		
VOUWERK	GOOIEN VAN VOORWERPEN	CONFRONTATIE ZOEKEN

INCIDENTEN UEFA CLUBCOMPETITIES

De UEFA organiseert aan het begin van ieder Europees voetbalseizoen een 'Safety & Security Congres' voor nationale bonden, politie en de clubs die dat seizoen actief zijn in Europa. Op 2 en 3 september 2025 vond dit congres plaats in Boedapest. Burgemeester Anja Schouten (Gemeente Alkmaar), voorzitter van de Nederlandse werkgroep Europees voetbal (zie verderop in deze Veiligheidsmonitor), nam op de eerste dag deel aan een paneldiscussie over het weren van uitsupporters. De Nederlandse samenwerking met de UEFA kreeg hierbij veel aandacht als voorbeeld van hoe lokale en internationale afspraken elkaar kunnen versterken.

Tijdens het congres presenteerde de UEFA cijfers over incidenten in de Europese clubcompetities (Champions League, Europa League en Conference League). In het seizoen 2024/'25 werden 957 wedstrijden gespeeld (waarvan 68 wedstrijden door Nederlandse clubs), tegenover 806 het jaar daarvoor (waarvan 48 wedstrijden door Nederlandse clubs). De stijging komt voort uit de nieuwe opzet van de UEFA clubcompetities.

Bij 49% van de wedstrijden werden in totaal 793 incidenten geregistreerd. In het seizoen 2023/'24 lag dat percentage op 55%, met een totaal van 803 incidenten. Daarmee is sprake van een lichte afname, zowel in absolute aantallen als in het aandeel wedstrijden met incidenten.

De meest voorkomende incidenten zijn het afsteken van vuurwerk en het gooien van voorwerpen.

1. STADIONVERBODEN

1.1 ALGEMEEN

In Nederland kennen we twee soorten landelijke stadionverboden:

- Civielrechtelijke stadionverboden die door de KNVB worden opgelegd;
- Strafrechtelijke stadionverboden, die worden opgelegd door de rechter.

De Nederlandse mogelijkheid tot het opleggen van civielrechtelijke stadionverboden is uniek in Europa en de wereld. In verreweg de meeste landen is een stringent overheidssysteem van uitsluiting via het straf- en/of bestuursrecht van kracht.

In Nederland zijn de civielrechtelijke stadionverboden de meest voorkomende stadionverboden. Vanwege het beperkte aandeel strafrechtelijke stadionverboden wordt hieronder enkel ingegaan op het civielrechtelijke landelijke stadionverbod van de KNVB.

De KNVB kan een landelijk civielrechtelijk stadionverbod opleggen op basis van een melding van het Openbaar Ministerie (hierna: OM) of van een club. Dit kan op grond van de KNVB Standaardvoorwaarden of op basis van de volmacht die de clubs aan de KNVB hebben gegeven. In reikwijdte en boete zijn er verschillen tussen beide gronden. Clubs kunnen zelf ook een lokaal stadionverbod opleggen aan supporters die zich misdragen. Een supporter mag dan voor een bepaalde periode geen wedstrijden van de club bijwonen.

STANDAARDVOORWAARDEN

Een stadionverbod op grond van de Standaardvoorwaarden kan in beginsel alleen worden opgelegd als het een overtreding betreft bij of in de directe omgeving van een voetbalevenement (bijvoorbeeld het stadion waar een wedstrijd wordt gespeeld) en door iemand die bijvoorbeeld in het bezit is van een toegangs- of seizoenskaart. Bij overtreding van de Standaardvoorwaarden kan de KNVB een stadionverbod opleggen. Meldingen voor een stadionverbod op basis van de Standaardvoorwaarden kunnen zowel door de club, het OM als door de KNVB zelf worden gedaan.

REIKWIJDTE EN SANCTIE

Een stadionverbod op basis van de Standaardvoorwaarden is van kracht in of rond een stadion, vóór, tijdens of na afloop van een voetbalwedstrijd of voetbalevenement, met bijbehorende gebouwen en terreinen (ook toegangen en toegangswegen) waar de voetbalwedstrijd of het voetbalevenement wordt gehouden, waaraan een club of een vertegenwoordigend elftal van de KNVB deelneemt.

De termijn van een stadionverbod wordt bepaald op basis van de Richtlijn termijn stadionverbod van de KNVB. Daarnaast wordt bij gedragingen vanaf 12 maanden een geldboete opgelegd.

VOLMACHT

De tweede grond waarop de KNVB een stadionverbod kan opleggen is op basis van de volmacht die de clubs op grond van hun huisrecht aan de KNVB hebben gegeven. Kort gezegd houdt een stadionverbod op basis van de volmacht in dat iemand die zich (ver) buiten het stadion schuldig maakt aan voetbalgerelateerd wangedrag, niet welkom is in de stadions van alle clubs. Het in het bezit hebben van een toegangs- of een seizoenskaart is hiervoor niet noodzakelijk. Meldingen voor een stadionverbod op basis van de volmacht worden veelal door het OM aan de KNVB gedaan. De KNVB heeft vervolgens de plicht om te toetsen of deze melding volgens juridische maatstaven voetbalgerelateerd is.

REIKWIJDTE EN SANCTIE

De reikwijdte van het stadionverbod op basis van de volmacht is beperkt. Het stadionverbod is enkel van kracht in een Nederlands stadion (private terrein) vóór, tijdens of na afloop van een voetbalwedstrijd of voetbalevenement waaraan een club of vertegenwoordigend elftal van de KNVB deelneemt.

Ook wanneer er sprake is van een stadionverbod op basis van de volmacht wordt de Richtlijn termijn stadionverbod gevolgd. In tegenstelling tot de standaardvoorwaarden kan er bij de volmacht in geen enkel geval een geldboete opgelegd worden door de KNVB, ook niet bij een overtreding van het stadionverbod.

TERUGBLIK

We kijken terug op twee wedstrijden waar zich ernstige incidenten hebben voorgedaan en waarvoor een groot aantal stadionverboden is opgelegd wegens openlijke geweldpleging.

FC DORDRECHT – ADO DEN HAAG (17 AUGUSTUS 2024)

Na het eindsignaal zochten supporters van beide clubs elkaar op in de bufferzone. Daarbij werden hekken omvergetrokken en ontstond een confrontatie. De ME moest ingrijpen om de groepen uit elkaar te halen.

FEYENOORD – NAC BREDA (22 SEPTEMBER 2024)

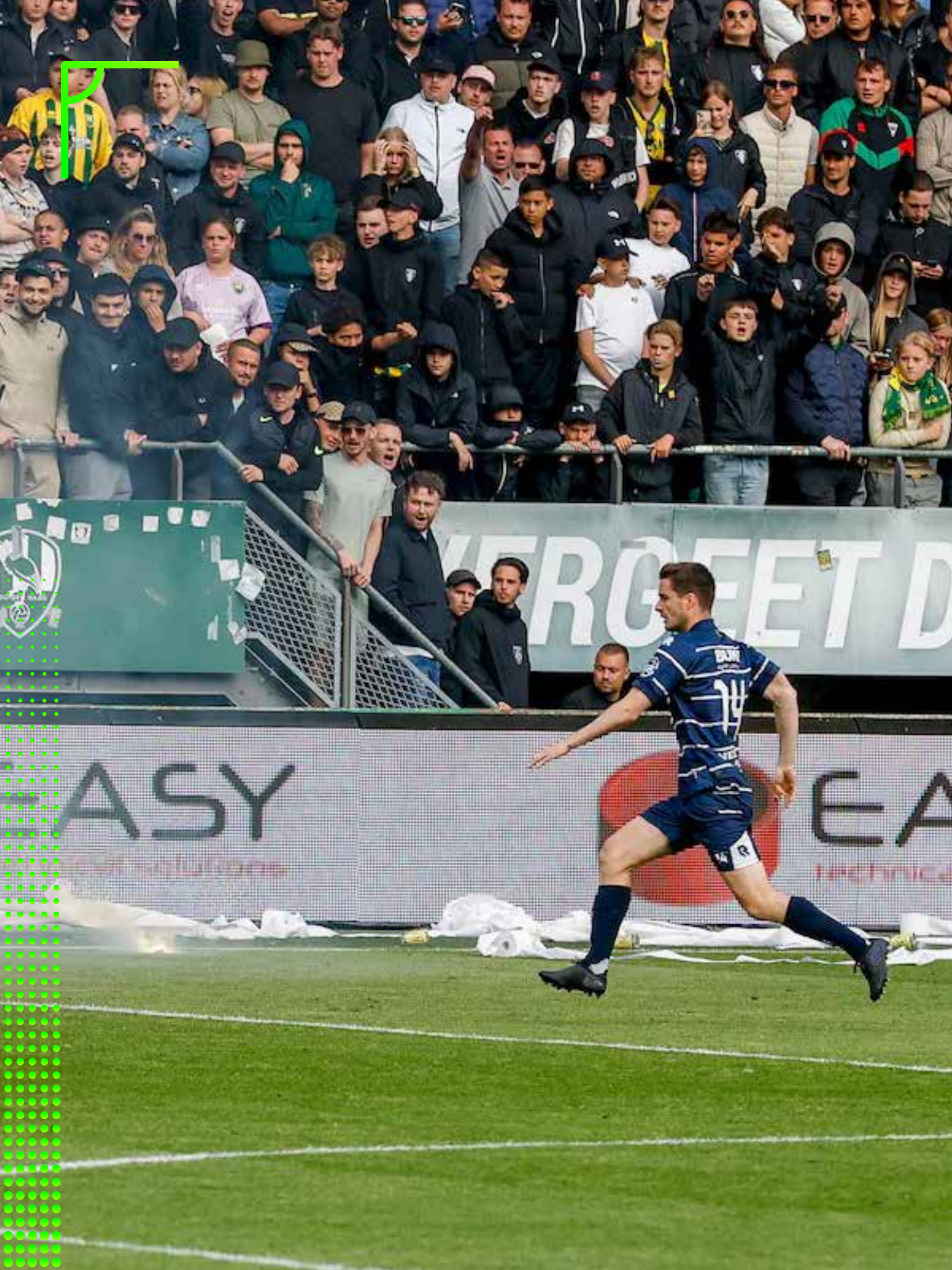
Na afloop van deze wedstrijd keerde een groep NAC-supporters zich tegen medewerkers van een horecaverkooppunt in het uitvak. Het verkooppunt werd omgegooid en medewerkers moesten zich in veiligheid brengen. Ook hier was ingrijpen van de ME noodzakelijk, waarbij agenten werden bekogeld.

MAATREGELEN

In samenwerking met de clubs en politie heeft de KNVB in totaal 43 stadionverboden opgelegd aan betrokken supporters van FC Dordrecht, ADO Den Haag en NAC Breda. De verboden variëren van 18 tot 48 maanden en zijn gecombineerd met geldboetes. Hiermee wordt een helder signaal afgegeven dat openlijke geweldpleging in en rond stadions niet wordt getolereerd. De betrokken supporters worden ook strafrechtelijk vervolgd.

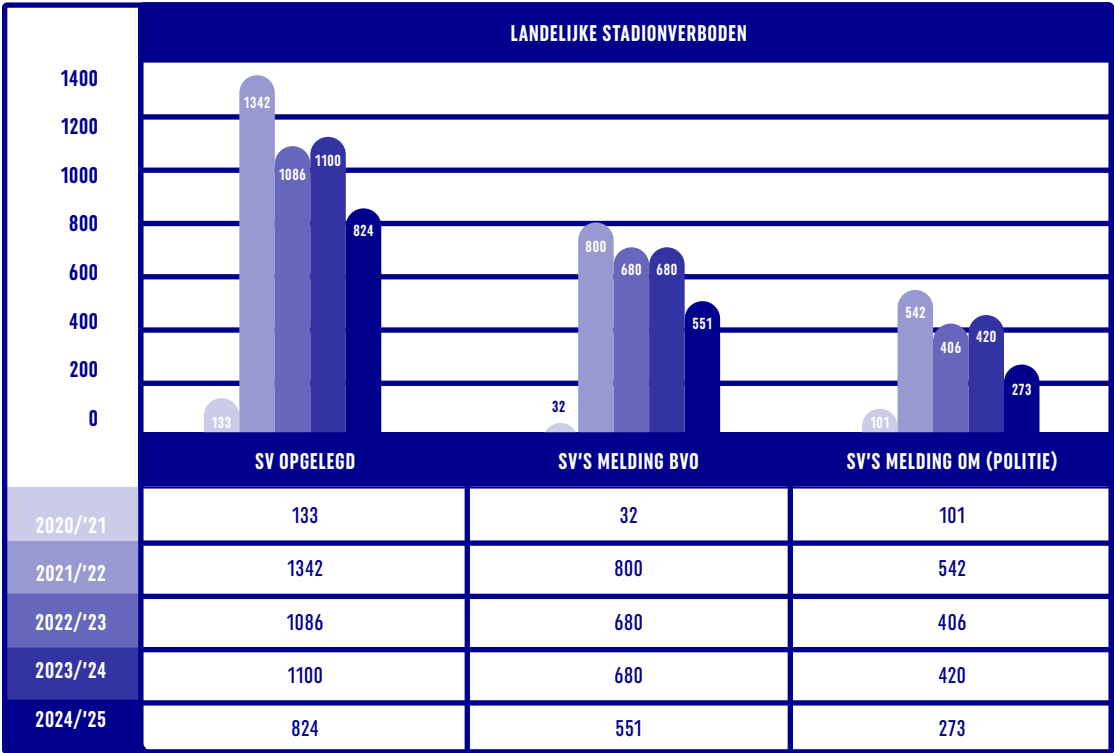
15 supporters van FC Dordrecht werden in januari 2025 veroordeeld tot een werkstraf van 120 uur, twee maanden voorwaardelijke celstraf en een gebiedsverbod voor het stadion van FC Dordrecht.

1.2 CIJFERS EN ONTWIKKELINGEN

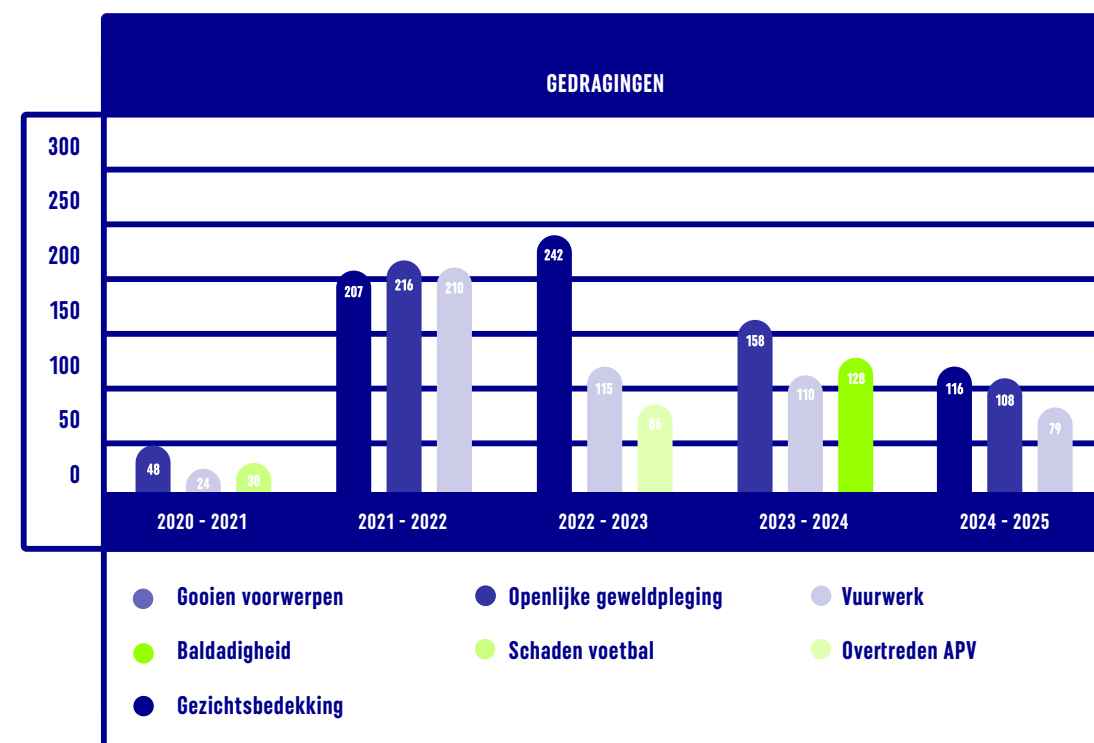
In het seizoen 2024/'25 zijn er in totaal 824 landelijke civielrechtelijke stadionverboden opgelegd. In onderstaande tabel is de ontwikkeling terug te zien van de afgelopen vijf seizoenen:

Gedurende het seizoen 2024/'25 zijn er nog 92 stadionverboden opgelegd voor gedragingen die in het seizoen 2023/'24 hebben plaatsgevonden. De personen zijn na 1 september 2024 aangemeld voor een landelijk stadionverbod.

Dit betekent dat het totaal aantal opgelegde landelijke civielrechtelijke stadionverboden in het seizoen 2023/'24 is gestegen naar 1100. Dit hebben we aangepast in de vergelijkingstabellen.

Alle stadionverboden worden opgelegd conform de Richtlijn termijn stadionverbod. In deze richtlijn staat een veelvoud aan gedragingen opgenomen. Voor de volgende gedragingen zijn afgelopen seizoen de meeste stadionverboden opgelegd:

Net als in eerdere seizoenen vormen het bezit en/of voorhanden hebben en/of afsteken van vuurwerk, gooien van voorwerpen en openlijke geweldpleging de top drie van meest voorkomende incidenten. Deze incidenttypen keren ieder seizoen terug en blijven bepalend voor het veiligheidsbeeld. De daling in het aantal stadionverboden wegens het gooien van voorwerpen is een positieve ontwikkeling, maar vraagt blijvende inzet om dit gedrag terug te dringen.

Vorig seizoen zagen we een flinke stijging van het bezit, voorhanden hebben en/of dragen van gezichtsbedekkende materialen. Dit seizoen is het aantal meldingen echter weer erg laag, wat niet betekent dat het probleem is verdwenen. Integendeel, deze gedraging blijft veel overlast veroorzaken en is in de praktijk moeilijk direct te bestrijden. Personen kiezen willens en wetens voor onherkenbaarheid in het stadion, om vervolgens (massaal) vuurwerk af te steken. Direct optreden is vaak lastig vanwege de massaliteit en kan verdere escalaties in de hand werken. Deze illegale acties schaden de clubs en het voetbal en vormen een groot veiligheidsrisico tijdens wedstrijden.

Positief is dat clubs in staat zijn om vanaf het moment van het incident terug te reageren tot het moment van binnenkomst. Daarnaast kunnen personen die deze acties faciliteren (zoals het afschermen van personen met spandoeken en/of vlaggen) ook opgespoord en bestraft worden met een landelijk stadionverbod.

Deze gedraging vraagt van clubs dat zij verantwoordelijkheid nemen voor het voorkomen van dergelijke incidenten en kritisch kijken naar de sfeeracties die door supporters worden aangevraagd. Sfeeracties horen bij het voetbal, maar mogen niet worden misbruikt om vermomming of andere onveilige gedragingen te faciliteren. Het volledig verbieden van grote doeken of vlaggen is ongewenst, maar kan in uitzonderlijke situaties wel noodzakelijk zijn om de veiligheid te waarborgen.

TASKFORCE

Ook dit seizoen konden clubs gebruik maken van het Taskforce ondersteuningsteam bij voetbalincidenten. De Taskforce kan clubs ondersteunen bij het bekijken van camerabeelden om daders op te sporen en bij het opmaken van dossiers na ongeregelheden. Afgelopen seizoen is de Taskforce 18 keer ingezet en heeft 121 dossiers opgeleverd. Dit heeft geresulteerd in 62 landelijke stadionverboden.

Daarnaast is er ook juridische ondersteuning beschikbaar om de schade en/of boetes te verhalen op de dader(s) die hiervoor verantwoordelijk waren. Afgelopen seizoen is er met meerdere clubs contact geweest over het aansprakelijk stellen van supporters naar aanleiding van wanordelijkheden en de daaruit ontstane schade(s).

Dit heeft ertoe geleid dat uiteindelijk 3 clubs van deze mogelijkheid gebruik hebben gemaakt. In deze verschillende zaken is er veel gecorrespondeerd met onder andere de betrokkenen zelf en/of met hun advocaten, dan wel gemachtigden. Vrijwel alle zaken zijn succesvol afgerond. 16 supporters werden succesvol aansprakelijk gesteld. Ten aanzien van 3 supporters loopt de zaak nog.

COMMISSIE STADIONVERBODEN

Wanneer de KNVB een landelijk stadionverbod en/of een geldboete heeft opgelegd, kan deze persoon beroep aantekenen bij de Commissie Stadionverboden (CS). Het beroep heeft geen schorsende werking en laat de mogelijkheden om het geschil aan de burgerlijke rechter voor te leggen onverlet.

Afgelopen seizoen zijn 230 personen in beroep gegaan tegen een opgelegd stadionverbod. Van deze zaken zijn er 172 gehandhaafd, wat neerkomt op een handhavingspercentage van circa 74,8%. Dit percentage ligt iets hoger vergeleken met de voorgaande twee seizoenen: 69% in 2023/'24 en 72,2% in 2022/'23.

Voor het seizoen 2024/'25 is er een daling zichtbaar in zowel het totale aantal landelijke stadionverboden als het aantal zaken dat bij de CS wordt ingediend. Ondanks deze afname blijft het percentage van de daadwerkelijk gehandhaafde zaken relatief stabiel, rond de 70%. Dit wijst erop dat de CS, ondanks minder beroepzaken, nog steeds een vergelijkbaar aandeel van de gevallen effectief handhaaft.

Naast handhaven/bevestigen kan de CS een stadionverbod herzien (aanpassing termijn en/of boete), opheffen (bij gebrek aan bewijs/sepot/vrijspraak) of opschorten (in afwachting van aan te leveren stukken of strafrechtelijke vervolging).

1.3 ANALYSE EN VERKLARING STADIONVERBODEN

De cijfers van het seizoen 2024/'25 laten een duidelijke trend zien: het totaal aantal stadionverboden is afgenomen. Dit hangt vooral samen met het uitblijven van grote incidenten vergeleken met het voorgaande seizoen, waardoor er minder plotselinge pieken zijn ontstaan. Het beeld van dit seizoen is daarmee rustiger, zonder dat de structurele uitdagingen verdwenen zijn.

Opvallend is dat de top drie van de meest voorkomende gedragingen vrijwel onveranderd blijft, wat bevestigt dat de aard van het probleem hardnekkig is, ook al verschilt het totaal per seizoen. Door een persoonsgerichte aanpak en het gezamenlijk nemen van verantwoordelijkheid binnen de keten, worden personen die zich schuldig maken aan wangedrag in en rond de stadions steeds vaker geïdentificeerd en bestraft. Het gooien van voorwerpen neemt af, een positieve ontwikkeling die laat zien dat aangescherpte maatregelen en landelijke afstemming effect hebben. Daarnaast is er sprake van een consistente opvolging van incidenten door de clubs en politie, waardoor het duidelijk is dat daders hier niet mee weggkomen.

Voor de toekomst blijft een structurele aanpak van de drie meest voorkomende incidenttypen noodzakelijk. Deze incidenten doen zich elk seizoen opnieuw voor en moeten onverminderd prioriteit krijgen, zowel bij sancties als in preventieve maatregelen. Bovendien is het belangrijk de pakkans verder te vergroten door slimme technologie in te zetten, de kwaliteit van dossiers te verbeteren en de informatie-uitwisseling te versterken.

CONCLUSIE:

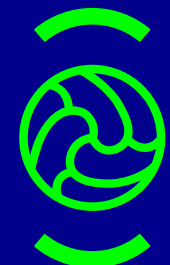
Het seizoen 2024/'25 kende geen extreme uitschieters, maar liet zien dat een stevige en consequente aanpak van incidenten in en rond het stadion effectief is. De dadergerichte aanpak werkt, maar volharding blijft noodzakelijk om structurele en terugkerende incidenten te verminderen en het stadion als een veilige en gastvrije omgeving te behouden. Het is belangrijk om niet af te zwakken, maar juist met nuance op te treden. Grip houden en als keten verantwoordelijkheid nemen blijft essentieel. Op basis van de reeds gemaakte stappen moet worden gestreefd naar een duurzame inzet in de gehele wedstrijdorganisatie, zodat incidenten verder worden teruggedrongen.

2. TUCHTRECHT-SPRAAK

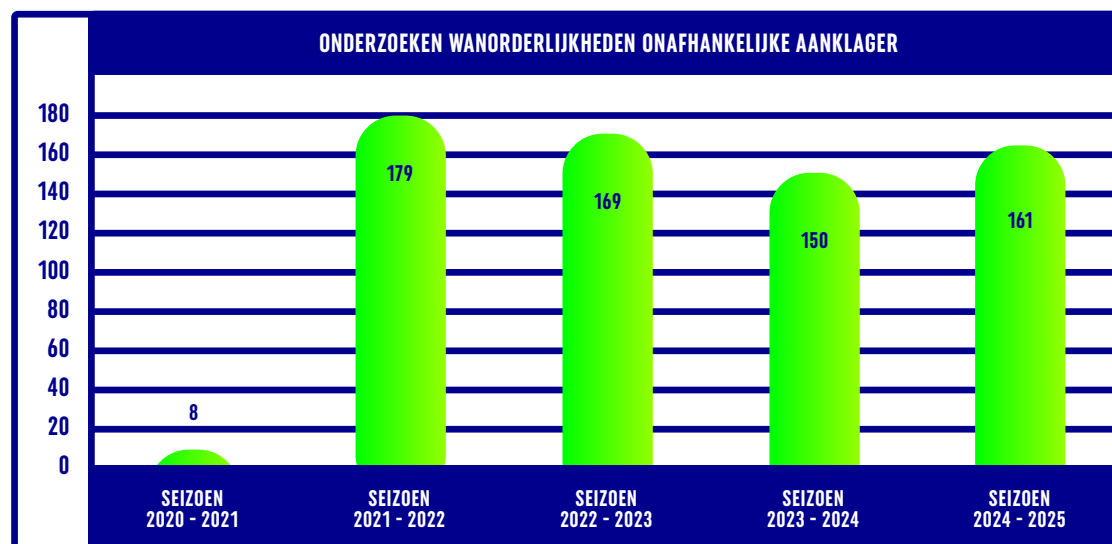
Clubs zijn in principe tuchtrechtelijk verantwoordelijk voor wanordelijkheden die door hun supporters worden gepleegd in en rondom stadions. Te denken valt daarbij aan geweld, het gooien van voorwerpen en het afsteken van vuurwerk. Alleen als een club kan aantonen dat deze voor, tijdens en na een wedstrijd alle noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om wanordelijkheden te voorkomen, tegen te gaan en schuldigen te identificeren, vervalt de tuchtrechtelijke aansprakelijkheid die verbonden is aan de verantwoordelijkheid van de club. De onafhankelijke aanklager betaald voetbal (hierna: aanklager) stelt alleen een onderzoek in naar incidenten die van enige omvang waren. Het gooien van een enkel voorwerp of die ene afgestoken fakkel zal in de regel niet tot een onderzoek leiden en staan dus ook niet in dit hoofdstuk vermeld.

Indien de aanklager na onderzoek van oordeel is dat een club verantwoordelijk is voor betreffende wanordelijkheden, kan zij de club een schikkingsvoorstel doen of de zaak direct voorleggen aan de onafhankelijke tuchtcommissie betaald voetbal. Indien een club een schikkingsvoorstel van de aanklager niet accepteert, wordt de zaak eveneens behandeld door de tuchtcommissie. De strafkaart van een club weegt mee bij het bepalen van de hoogte van eventuele sancties die door de onafhankelijke tuchtrechtelijke organen kunnen worden opgelegd.

2.1 VOORONDERZOEKEN EN ZAKEN

De aanklager heeft in seizoen 2024/'25 in totaal 161 keer een (voor)onderzoek ingesteld naar wanordelijkheden die (zouden) hebben plaatsgevonden. In vergelijking met de voorafgaande (volledige) seizoenen blijft het aantal zaken relatief hoog.

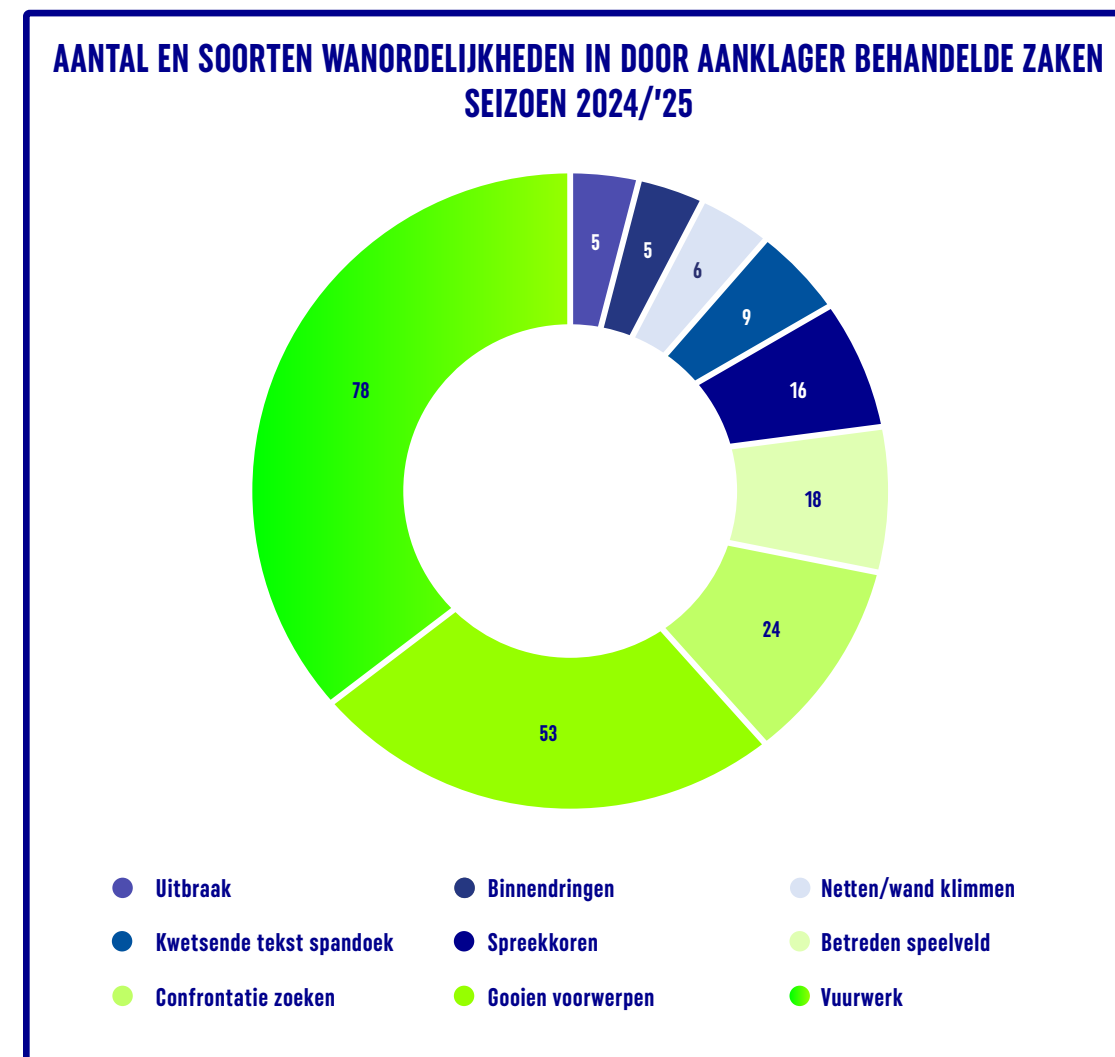
Deze 161 zaken zijn naar aanleiding van 138 wedstrijden onderzocht. Eén wedstrijd kan tot twee zaken leiden: er kan een onderzoek ingesteld worden naar één of naar beide bij de wedstrijd betrokken clubs.

Eén zaak kan uit meerdere wanordelijkheden/incidenten bestaan. Bijvoorbeeld: het gooien van vuurwerk richting het veld wordt als twee afzonderlijke incidenten geregistreerd: het afsteken van vuurwerk en het gooien van voorwerpen.

Van de 161 in behandeling genomen zaken, heeft de aanklager 87 zaken geseponeerd (54%). Ten opzichte van vorig seizoen is dit percentage gestegen. Toen werden 150 zaken in behandeling genomen, waarvan 40% is geseponeerd. Reden voor een sepot kan zijn dat een club in de ogen van de aanklager voor, tijdens en na afloop van de wedstrijd genoeg heeft gedaan om zich te disculperen van strafvervolging. Daarnaast kan gebrek aan bewijs of een te geringe ernst van het incident voor de aanklager reden zijn om een zaak te seponeren.

74 zaken resulteerden na (voor)onderzoek in een schikkingsvoorstel. Daarvan zijn er 67 door de clubs geaccepteerd.

Voor de volgende soorten wanordelijkheden zijn het afgelopen seizoen de meeste (voor) onderzoeken ingesteld:

2.2 TUCHTRECHTELIJKE SANCTIES

Dit overzicht laat zien welke maatregelen en straffen er zijn opgelegd naar aanleiding van wanordelijkheden tijdens het seizoen 2024/'25. Het geeft een beeld van de uiteenlopende sancties, variërend van geldboetes tot beperkingen voor supporters en verplichtingen voor clubs om maatregelen te nemen:

- 64 keer werd er een (voorwaardelijk) geldboete opgelegd.
- 7 keer werd er een straf opgelegd waarbij tijdens een uitwedstrijd geen eigen supporters aanwezig mochten zijn.
- 5 keer werd er een straf opgelegd waarbij tijdens een thuiswedstrijd een deel van het publiek niet welkom was.
- 6 keer werd er een voorwaardelijke straf opgelegd voor een (uit)wedstrijd zonder publiek.
- 1 club moest een plan van aanpak opstellen om wanordelijkheden in de toekomst te voorkomen.
- In sommige gevallen volgde een berisping of een waarschuwingsbrief.

Tuchtrechtelijk uitspraken worden gepubliceerd op de site van de KNVB¹.

¹<https://www.knvb.nl/tag/tuchtzaken>

3. VEILIGHEIDSGEVOEL SUPPORTERS

In de wereld van het voetbal is het begrijpen van supporters onmisbaar. Daarom publiceert KNVB Expertise ieder jaar het supportersonderzoek. De editie 2024/'25 biedt waardevolle inzichten in de wensen, verwachtingen en ervaringen van supporters van clubs uit de Eredivisie en de Keuken Kampioen Divisie.

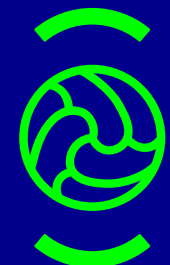
Uit dit onderzoek² blijkt dat supporters zich over het algemeen veilig voelen in de stadions. Bezoekers werd gevraagd hun gevoel van veiligheid tijdens wedstrijden in het betaalde voetbal met een cijfer te beoordelen. Dit leverde een gemiddelde score van 8,0 op in de Eredivisie en 7,9 in de Keuken Kampioen Divisie. Bovendien geeft ruim 84% van de supporters aan zich (bijna) nooit zorgen te maken over hun veiligheid.

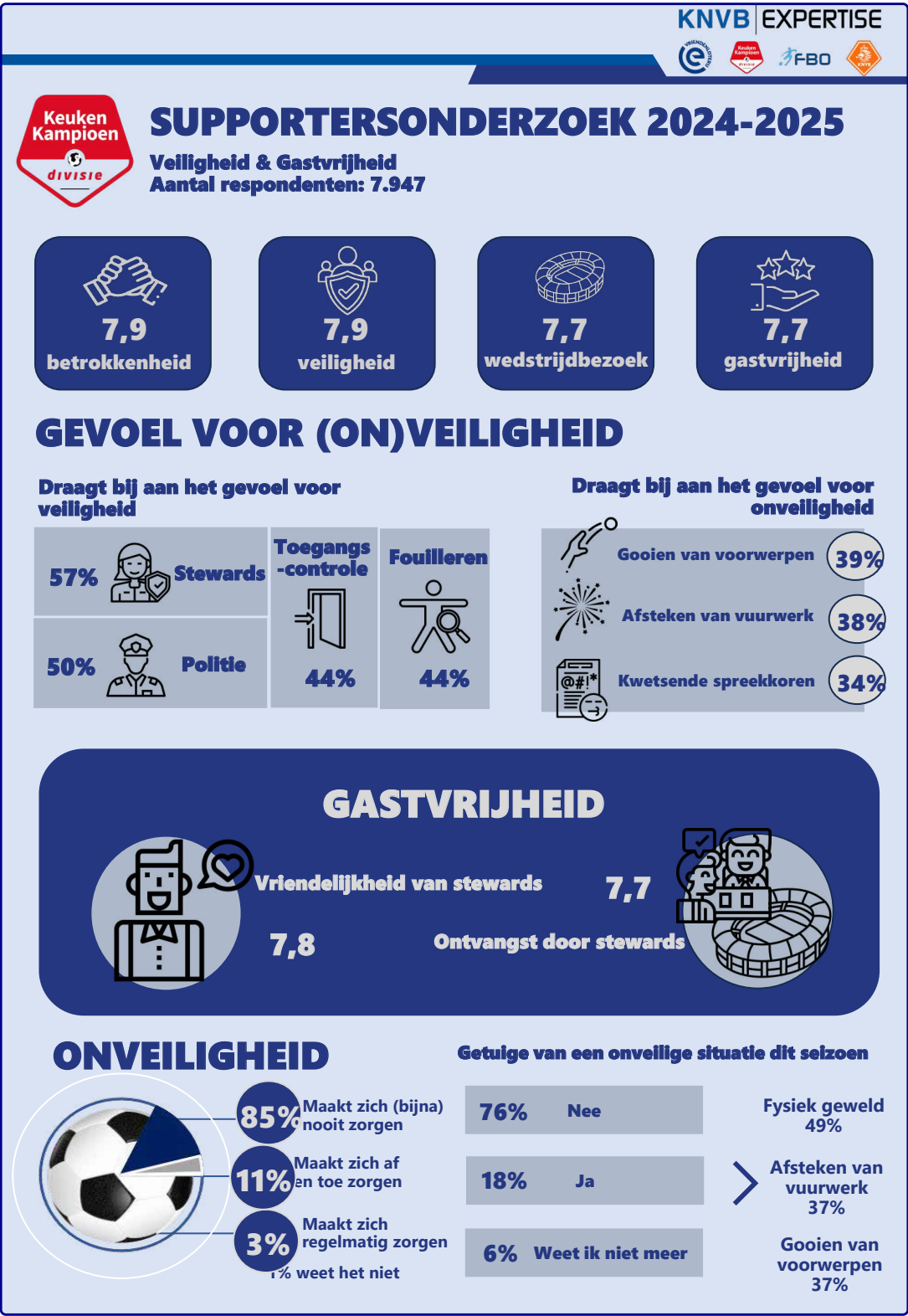
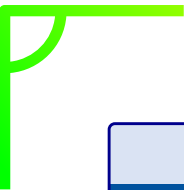
De rol van de stewards wordt positief beoordeeld. Supporters geven hun vriendelijkheid een 7,8 en het ontvangst door hen een 7,7 in beide divisies.

Wanneer supporters zich wél onveilig voelen, worden vooral het gooien van voorwerpen (44%), het illegaal afsteken van vuurwerk (42%) en kwetsende spreekkoren (25%) genoemd als belangrijkste oorzaken. Daarnaast heeft 22% van de respondenten een onveilige situatie meegemaakt, meestal in de vorm van:

1. Fysiek geweld (47%)
2. Afsteken van vuurwerk (39%)
3. Gooien van voorwerpen (33%)

²totaal aantal respondenten: 28.152 (waarvan Eredivisie: 20.205 & Keuken Kampioen Divisie: 7.947)

4. GASTVRIJ EN VEILIG VOETBAL

Vier miljoen Nederlanders gaan met veel plezier naar de stadions. Dat moet goed worden beschermd als sommige personen dit willen verpesten. Dit gebeurt met preventieve maatregelen en mocht het toch fout gaan, dan worden de daders gepakt en gestraft. Zij zijn voorlopig ook niet meer welkom. Maar voor de echte voetballiefhebbers moeten deze maatregelen geen onoverkomelijke obstakels worden om een stadion te bezoeken. Er is dus een balans nodig voor gastvrij en veilig voetbal.

Het organiseren en faciliteren van gastvrij en veilig voetbal is een samenspel van landelijke en lokale partijen met elk hun eigen verantwoordelijkheid: de KNVB, clubs, leagues, Rijksoverheid, gemeenten, OM, politie en supporters. Met dit overzicht krijg je een beeld van deze gezamenlijke aanpak en alle onderdelen. Zo hebben de clubs de afgelopen jaren miljoenen euro's geïnvesteerd in de eigen veiligheidsorganisatie. Van uitbereiden van veiligheidsmedewerkers in de organisatie, extra opleidingen voor stewards, het inhuren van beveiligers tot preventieve crowd control maatregelen en geavanceerde camera'systemen.

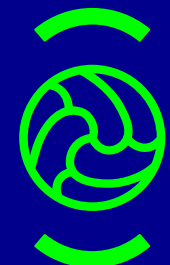
Gezamenlijk worden hier resultaten mee behaald. Niet alleen loopt het aantal incidenten in de stadions terug, de bezoekers waarderen hun voetbalmiddag of -avond met hogere rapportcijfers. Zo beoordeelden zij hun bezoek gemiddeld met een 7,8 en voor het gevoel van veiligheid gaf men een 8,0. Een stadion bezoeken is weer populair en de tribunes zitten vol.

4.1 SCOREN MET GASTVRIJHEID

In het kader van het plan Scoren met Gastvrijheid hebben clubs, gemeenten, politie en supporters de afgelopen periode samengewerkt aan gastvrije en veilige voetbalwedstrijden. Een belangrijk onderdeel hiervan was 'de perfecte wedstrijd': minimaal één wedstrijd organiseren met zo weinig mogelijk restricties, met als doel de verwachtingen van supporters te overtreffen en saamhorigheid en beleving te versterken. Daarnaast ontvingen zeven (7) clubs een bijdrage van de KNVB om structurele verbeteringen in de uitvakken te realiseren.

Afgelopen seizoen werden in totaal dertig (30) perfecte wedstrijden georganiseerd door vierentwintig (24) clubs. De initiatieven varieerden van zichtbare gastvrijheidsacties; zoals welkomstdoeken en ontmoetingen tussen supporters, tot concrete verbeteringen in de uitvakken. Vaak leidde dit ook tot een versoepeling van de vervoersregelingen voor uitsupporters. De reacties van supporters waren in veel gevallen positief, met name op sociale media.

Uit de evaluatie blijkt dat de organisatie van de wedstrijden overwegend positief werd beoordeeld, al waren er ook neutrale en enkele negatieve geluiden. De samenwerking tussen partijen verliep doorgaans goed, al kwamen er soms spanningen naar voren. Gastvrijheid en veiligheid lieten een wisselend beeld zien: vaak positief, maar niet overal. Belangrijk aandachtspunt is dat supporters in veel gevallen onvoldoende betrokken waren. Waar dit wel gebeurde, had het direct een versterkend effect op de beleving en de sfeer.

De ervaringen laten enkele belangrijke lessen zien:

- Structurele betrokkenheid van supporters is cruciaal om draagvlak en impact te vergroten.
- Gastvrijheid werkt het beste als deze zichtbaar en concreet wordt gemaakt, bijvoorbeeld via ontvangst, sfeer en heldere communicatie.
- Niet alleen de meest voor de hand liggende wedstrijden met een laag risico te kiezen, maar juist ook uitdagendere duels gastvrij te organiseren, zodat duidelijk wordt dat veiligheid en beleving samen kunnen gaan.
- Blijven investeren in de samenwerking tussen clubs, gemeenten, Openbaar Ministerie en politie noodzakelijk.

Hoewel niet elke wedstrijd volledig voldeed aan het ideaal van 'De perfecte wedstrijd', heeft het project laten zien dat kleine, lokaal gedragen initiatieven een groot verschil kunnen maken. Ze benadrukken de kracht van samenwerking en dragen bij aan een cultuur waarin gastvrijheid en veiligheid hand in hand gaan.

GASTVRIJ ONTVANGST SUPPORTERS

4.2 SLIMME TECHNOLOGIE

Nieuwe technologieën bieden extra mogelijkheden, ook voor het voetbal. Zo werken meerdere clubs al met Persoonlijke Digitale Toegang (PDT, voorheen bekend als Identity Based Acces).

Sinds seizoen 2021/'22 werken we samen met de overheid, clubs en leveranciers aan de ontwikkeling van PDT. De digitalisering van bezoekersregistratie en toegangskaarten verloopt positief: kaarten zijn eenvoudiger beschikbaar en overdraagbaar, terwijl clubs zowel de gegevens van kopers als bezoekers kunnen registreren. Dit versterkt hun database en vergroot de veiligheid.

Het aantal deelnemende clubs is gegroeid van vier in 2023/'24 naar acht in 2024/'25 en werken er al drie clubs zelfstandig met digitale toegang. Voor seizoen 2025/'26 is er opnieuw subsidie beschikbaar, waarvoor negentien clubs een aanvraag hebben ingediend.

De verwachting is om in 2026 toe te werken naar de invoering van PDT bij alle clubs.

Daarnaast loopt er een pilot met technologie die degenen die zich schuldig maken aan discriminerende spreekwoorden aanwijzen en een pilot met als doel om personen met een stadionverbod eenvoudiger buiten de deur te houden (digitale meldplicht).

4.3 DISCRIMINATIE = KANSLOOS

Met de campagne 'Discriminatie = Kansloos' is in het seizoen 2024/'25 een start gemaakt. Het doel is gedragsverandering in het betaald voetbal en amateurvoetbal. Dit door helder een norm ('Discriminatie = Kansloos') te communiceren en uit te leggen hoe men in actie kan komen als die norm wordt overschreden. Bijna iedereen in het voetbal vindt discriminatie onacceptabel en omstanders hebben veel invloed op de daders en de slachtoffers. Bij 800 clubs, zowel betaald voetbal en amateurvoetbal, hangt de norm 'Discriminatie = Kansloos' zichtbaar op het terrein. Via tv en online mogelijkheden is de boodschap met in totaal 34 miljoen impressies op het voetbalpubliek overgebracht. In 2025/'26 krijgt de campagne een vervolg.

'Discriminatie = Kansloos' is onderdeel van het programma 'Ons Voetbal Is Van Iedereen' (OVIVI). Andere in het oog springende onderdelen zijn het trainingsaanbod voor clubs en de pilot om daders van discriminerende spreekwoorden beter in beeld te krijgen. OVIVI bestaat sinds 2020 en kwam bovenop de toen al bestaande maatregelen zoals tuchtrecht en stadionverboden.

4.4 WERKBEZOeken GEMEENTERADEN

Afgelopen seizoen hebben raadsleden van maar liefst 22 gemeenten een uniek kijkje achter de schermen gekregen bij Nederlandse clubs. De bezoeken zijn opgezet naar aanleiding van soms onbegrip en te weinig kennis over wat er komt kijken bij het organiseren van een voetbalwedstrijd en over de maatschappelijke inzet en impact van clubs.

Tijdens de bezoeken zagen raadsleden hoe wedstrijden georganiseerd worden, hoe uitsupporters gastvrij worden ontvangen, woonden zij stewardbriefings bij en bezochten zij de commandoruimte. Ook de maatschappelijke initiatieven van de clubs stonden nadrukkelijk op de agenda.

De reacties waren unaniem positief: de bezoeken hebben het wederzijds begrip verdiept, de band tussen clubs en gemeenten versterkt en laten zien hoe clubs en gemeenten samen bijdragen aan een positieve maatschappelijke impact. Voor het seizoen 2025/'26 worden deze gesprekken verder uitgebreid:

- Bestuurlijke dialoog met burgemeesters en de lokale driehoek wordt versterkt
- Gesprekken over stadionverboden, licentie-eisen en stewardopleidingen vinden plaats op bestuurlijk niveau
- Acties vanuit het programma 'Gastvrij & Veilig Voetbal' worden nadrukkelijker gepositioneerd

4.5 WERKGROEP EUROPESE CLUBWEDSTRIJDEN IN NEDERLAND

Op verzoek van de Landelijke Regiegroep Voetbal en Veiligheid en de minister van Justitie en Veiligheid is in 2024 een werkgroep Europese wedstrijden gestart, onder voorzitterschap van burgemeester Schouten (gemeente Alkmaar). In deze werkgroep zijn vertegenwoordigers aangesloten van Europees spelende gemeenten, de politie, het ministerie, clubs en de KNVB.

Aanleiding voor de oprichting zijn de toenemende uitdagingen voor lokale autoriteiten en clubs rondom Europese (UEFA) wedstrijden in Nederland. Zo is de politie inzet bij deze wedstrijden aanzienlijk gestegen en deden zich meerdere grote incidenten voor. De opdracht van de werkgroep is om te onderzoeken welke verbeteringen mogelijk zijn.

In september 2024 vond een eerste overleg met de UEFA plaats. Tijdens dit gesprek zijn afspraken gemaakt over onder meer informatievoorziening, inzet van UEFA-veiligheidsfunctionarissen, naleving van afspraken, regelingen rond wedstrijden, vervoersstromen, kaartverkoop, ontmoetingsplaatsen, datum en tijdstip van wedstrijden, het collectief weigeren van supportersgroepen na misdragingen en gezamenlijke evaluaties.

Ondertussen zijn de eerste ervaringen opgedaan met deze afspraken en aandachtspunten. De samenwerking tussen lokale autoriteiten, clubs en UEFA moet in een pilot aantonen dat bezoekers veilig en gastvrij ontvangen kunnen worden, de openbare orde en veiligheid behouden blijft en de inzet van politie beperkt kan blijven.

Uitgangspunt is steeds: gastvrij en veilig voetbal. Maatregelen worden alleen getroffen wanneer de risicoanalyse daar aanleiding toe geeft. Net als in de nationale competitie is er sprake van maatwerk, waarbij lokale autoriteiten bepalen onder welke voorwaarden supporters van de bezoekende club welkom zijn.

5. CONCLUSIE EN PRIORITEITEN SEIZOEN 2025/'26

In Nederland ligt de aandacht rondom voetbalveiligheid vaak op de negatieve kant: incidenten, rellen en het gedrag van "hooligans". Deze thema's bepalen al snel beeldvorming en komen regelmatig terug in de media en politiek. Begrijpelijk, want ze zijn zichtbaar en vragen om actie. Voetbal is echter niet altijd de veroorzaker en kan veel maatschappelijke problemen niet alleen oplossen. Toch nemen wij binnen ons domein volop onze verantwoordelijkheid om stadions gastvrij en veilig te houden.

De afgelopen jaren hebben alle clubs flink geïnvesteerd in het verder versterken van hun veiligheidsorganisaties en de middelen die daarvoor nodig zijn. Ook in de discussie rondom politiecapaciteit nemen clubs hun verantwoordelijkheid om voetbal gastvrij en veilig te organiseren. Vertrouwen en een goede samenwerking met de ketenpartners zijn hierbij essentieel. De lijn die de clubs na corona hebben ingezet, lijkt zich uit te betalen. Er zijn minder incidenten en daders worden gepakt en gestraft. Ook seizoen 2025/'26 blijven we ons volledig inzetten en richten we ons op de volgende prioriteiten:

PRIORITEITEN SEIZOEN 2025/'26

1. Technologie voor veilige en gastvrije stadions

- Invoering van persoonlijke digitale toegang voor soepelere toegang en beter inzicht in bezoekers.
- Pilotprojecten:
 - o Identificatie van personen bij discriminerende spreekkoren
 - o Digitale meldplicht

2. Grip op de circa 100 regisseurs

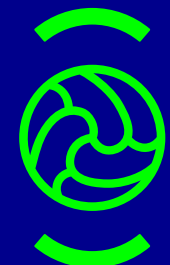
- Focus op de 100 grootste overlastgevers die relschoppers mobiliseren.
- Analyse van deze groep, toepassing van effectieve sancties en versterking van weerbaarheid van clubs en bestuurders.

3. Vuurwerk: duidelijkheid en consequent optreden

- Preventieve maatregelen en (korte) onderbrekingen van het spel bij hevig vuurwerk.
- Degenen die, ondanks alle preventieve maatregelen, toch vuurwerk afsteken in een stadion krijgen een landelijk stadionverbod.

4. Supporters: investeren in de relatie

- Alle clubs hebben een Supporters Liaison Officer (SLO) in dienst.
- SLO's vormen brug tussen supporters, clubs en andere partijen.
- Specifieke opleiding en kennisdeling nationaal en internationaal.

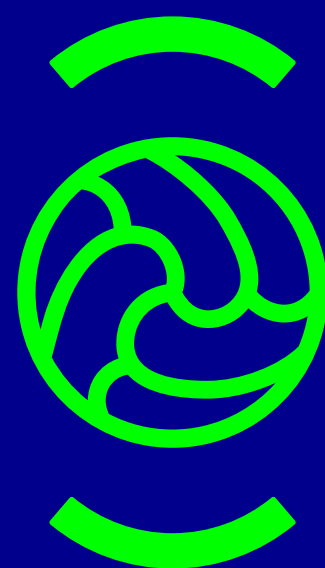
Veiligheid in het betaald voetbal gaat verder dan het beheersen van incidenten. Het gezamenlijke doel is duidelijk: stadions waar voetbal, trots en saamhorigheid centraal staan en waar supporters gastvrij en veilig kunnen genieten van het spel.

Het is van groot belang dat iedereen die betrokken is bij het organiseren van betaald voetbal, continu verantwoordelijkheid neemt (en blijft nemen) binnen het eigen domein. Daar mogen geen concessies op worden gedaan.

Tegelijkertijd blijft het belangrijk altijd oog te hebben voor het grotere geheel: een veilige en gastvrije omgeving voor iedereen.

We doen een beroep op iedereen die het voetbal een warm hart toedraagt: laat zien wat het betekent om supporter te zijn. Juich, steun en vier de club op een positieve manier. Samen maken we waar wat voetbal zo bijzonder maakt; stadions als plekken waar iedereen zich welkom voelt, waar veiligheid vanzelfsprekend is en waar onze passie voor voetbal écht tot leven komt.

**GASTVRIJ EN
VEILIG VOETBAL**

